

Obrost gwiazdkowaty (*Physcia stellaris* (L.) Nyl.)

Plecha:

Listkowata, rozetkowata lub nieregularna, do 7 cm średnicy, czasami zlewająca się z innymi. Odcinki plechy luźno, promieniście ułożone lub lekko zachodzące na siebie, widełkowato, nieregularnie wcinane na zakończeniach, do 3 mm szerokości, najczęściej około 0,5 mm, orzęsione na górnej powierzchni, białoszare do kremowych (brzegi często jaśniejsze), w większości bez oprószenia i plamek, matowe, bez soraliów i izydiów. Górna warstwa kory paraplektenchymatyczna.

Fot. 1 Połączone ze sobą i wilgotne plechy obrotu gwiazdkowatego.

Rdzeń biały. Dolna warstwa kory prosoplektenchymatyczna, komórki czasami są krótkie i posiadają grube ścianki. Powierzchnia dolna biała do brązowej, z nielicznymi jasnymi (u starszych egzemplarzy brunatno-szarymi) chwytnikami.

Fot. 2 Typowa plecha obrostu gwiazdkowatego na korze klonu.

Owocniki:

Apotecja lekanorowe, zwykle obfite, różnej wielkości, do 5 mm średnicy, ale zwykle mniej niż 1 mm. Brzeżek plechowy gruby, gładki lub karbowany. Tarczki płaskie, ciemnobrunatne lub brunatno-czarne. Często niebieskawo oprószone. Zarodniki brązowe, 2-komórkowe, typu *Physcia* lub *Pachysporaria*, o wymiarach (14)17,5-22,5(28) x (6,5)8-10(13) mikrometrów, po 8 w worku. Ścianki zarodników zgrubiałe. Pyknidy mniej lub bardziej obfite. Konidia półcylicylniczne, o wymiarach 4-6 x 1 mikrometr.

Fot. 3 Owocniki obrostu gwiazdkowatego.

Fot. 4 Charakterystyczne zakończenia odcinków plechy i owocniki obrostu gwiazdkowatego.

Barwienia:

Kora: K+ żółty, C-, KC-, P+ żółty. Rdzeń K-, C-, KC-, P-

Metabolity wtórne:

Górna warstwa kory zawiera atranorin.

Podłoże i ekologia:

Rośnie na drzewach liściastych w terenie otwartym.

Występowanie:

Gatunek szeroko rozpowszechniony poza strefą arktyczną, borealną i umiarkowanej wegetacji. W Polsce pospolity na całym obszarze.

Uwagi:

Obficie występujące apotecja, barwienie rdzenia K- i występowanie na korze drzew pozwalają na łatwe oznaczenie gatunku. Istnieje niewielka różnica w morfologii i wyglądzie w zależności od miejsca występowania (Moberg 1986: 860). Blisko spokrewniony gatunek *Physcia convexella* różni się kształtem odcinków i preferencjami podłoża. Z kolei *Physcia aipolia* posiada na powierzchni odcinków białe plamki, a miąższ barwi się K+ żółto.

Opracowanie i zdjęcia: Grzegorz Gajkowski „Porost”

Link do atlasu porostów polskich portalu [WWW.nagrzyby.pl](http://www.nagrzyby.pl)

http://nagrzyby.pl/index.php?artname=gatunek&id=3404&lt=O&page=1&atlas=atlas_polskiep